

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Калин Йорданов Христов

Катедра „Хирургия, рентгенология, акушерство и гинекология“

Факултет „Ветеринарна медицина“, Лесотехнически Университет

Научна специалност: „Акушерство и гинекология на животните и болести на повородените животни“, професионално направление: 6.4. Ветеринарна медицина

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Морфология“, професионално направление: 6.4. Ветеринарна медицина

Автор на дисертационния труд: Илиян Стефанов Георгиев

Тема на дисертационния труд: „Морфологични проучвания на слезката при кучето“

Научен консултант: Доц. д-р Георги Иванов Георгиев

Основание за представяне на становището: участие в състава на научно жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № ЗПС-365/3.07.2023 на Ректора на ЛТУ.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът Илиян Стефанов Георгиев, се е обучавал по докторска програма „Морфология“ към катедра „Анатомия, физиология и животновъдни науки“ на Факултет „Ветеринарна медицина“ на Лесотехнически университет. Обучението е осъществено в самостоятелна форма през периода 15.07.2022 - 29.05.2023 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Актуалност на темата: Придобитите патологии на слезката са често срещани, при животни и водят до редица усложнения, изискващи компетентна и своевременна намеса, както и лечение от страна на ветеринарните лекари. Голяма част от тези патологични процеси са пряко свързани с нарушения на кръвоснабдяването на органа.

Важна роля във възпалителните, хиперпластичните, дегенеративните и регенеративните процеси се пада на артериалното, венозното и капилярното кръвоснабдяване на слезката. В тази връзка основното кръвоносно русло и ангиоархитектониката на съдовете в слезката при кучето имат необходимост от още по-задълбочено и детайлно проучване и уточнение. Това може да бъде постигнато освен чрез стандартните методи на изследване и посредством съвременни методи за образна

диагностика като контрастната рентгенография, контраст-усилената ултрасонография, компютърно-томографската ангиография. Различните аспекти и предимства във визуализацията на съдовете чрез различните образно-диагностични методи и комбинирането им е златен стандарт за описването на съдовото русло.

Детайлното и задълбочено проучване на топографията на съдовете на слезката при кучето от своя страна е от съществено значение за ветеринарномедицинската хирургия. Спецификата в ултраструктурата на съдовата стена и пермеабилитета имат важно значение в патогенезата на възпалителните и дегенеративни процеси, както и в развитието на регенеративните процеси.

Ето защо, темата на дисертационния труд е актуална и по-детайлното изучаване и проучване на артериалното и венозното кръвообращение в динамика, ще бъде от изключителна полза за ветеринарномедицинската наука и практика.

Структура и обем: Дисертационния труд е написан на 168 страници и е добре балансиран по отношение на обем на отделните части: Увод - 2 стр. Литературен обзор - 37; Цел и задачи - 1 стр.; Материали и методи - 14 стр.; Резултати и обсъждане - 77 стр.; Изводи - 2 стр. Препоръки - 2 и Приноси - 3 страница. За визуализиране на използваните методи и на получените резултати в дисертационния труд са изготвени 1 таблица и 69 фигури.

В дисертацията е използвана литература от 142 източника, от които 30 на кирилица и 112 на латиница, а около 46% (65/142) от литературните източници са от последните 10 години.

Литературен обзор: Литературният обзор включва изчерпателна информация относно общото устройство на слезката и причини за различното топографско разположение при кучето. Подробно са разгледани кръвоносните съдове, хистологията и ангиоархитектониката на слезката. Обърнато е също задълбочено внимание на микрокръвообращението. Обширно са разгледани образно-диагностичните методи за визуализиране на кръвоносните съдове на слезката, като компютърнотомографска ангиография, конвенционална и контрастна ултрасонография и цветна доплерова ултрасонография. Литературният обзор е написан компетентно на добър литературен български език с лесен за четене и възприемане научен стил. В него ясно проличават задълбочените знания и информираност на Илиян Георгиев и изградените умения да прави аналитично обобщение на научната литература. Смятам, че целта добре и пълно определя същността на разработения труд, а задачите са поставени в логична последователност и са формулирани конкретно, точно и са адекватни за постигане на поставената цел.

Материали и методи: В проучванията са включени общо 70 броя кучета от които 23 мъжки и 47 женски, разпределени в групи за отделните методи на изследване. Експерименталния дизайн и опитните постановки са правилно подбрани. За изпълнение на заложената цел са използване 13 метода на изследване, като всички те са актуални и адекватни за постигане на поставените задачи.

3. Оценка на получените резултати

Резултатите от проведените от докторанта изследвания, заедно с направеното обсъждане са представени на 77 страници, като са включени 69 фигури. Всички те дават изчерпателна информация за анатомотопографското разположение на слезката и главните ѝ артерии, вени

и техните клонове, терминалното съдово русло в паренхимата на органа на микроскопско ниво при кучето, както и промените в размера и хистоструктурата при използването на различни видове протоколи за анестезия.

Използвани са подходящи начини на визуализация, което позволява точно проследяване на промените и особеностите. Резултатите от хистологичните изследвания на слезката са добре описани и придружени с репрезентативни фигури, представящи микроструктура на органа.

Извършената компютърно-томографска ангиография, визуализира слезковата артерия и вена, техните клонове по протежението на хилуса, трабекуларните артерии и вени.

4. Оценка на обсъждането, научните и научно-приложни приноси

Обсъждането задълбочено и компетентно интерпретира получените резултати с данните на други автори. Това е индикатор за аналитичност, задълбоченост и добра подготовка на докторанта. Въз основа на резултатите и направеното обсъждане са формулирани 16 извода. Изведените от резултатите и изводите приноси са дефинирани кратко и ясно. Приемам приносите във вида, в който са представени. Положително оценявам подготовените препоръки за практиката.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Резултатите от дисертацията са представени на международни научни форуми, което потвърждава качеството на направените изследвания. Във връзка с дисертацията са подготвени и публикувани 3 статии на английски език публикувани в списанието на факултета, включено в списъка на НАЦИД със съвременните български научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. Докторанта е предоставил становище за изпълнение на минималните национални изисквания, издадено от Лесотехнически университет.

6. Оценка на автореферата

Запознат съм с автореферата и намирам, че той отразява напълно и адекватно съдържанието и постиженията на дисертацията.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам критични бележки по същество относно темата, методите и резултатите. Прави впечатление големият брой снимки, което дава изчерпателна информация за проведените изследвания. При оформянето на дисертацията, са допуснати някои технически грешки, като например голямо разстояние (повече редове) след фигури, различна големина на представените снимки от различните изследвания, както и разминаване в библиографското описание на някои от цитираните автори и статии в литературния обзор. Предвид големия набор от резултати, отделяне и увеличаване на частта „обсъждане“ би допринесло за повишаване тежестта на дисертационния труд. Препоръчвам на дисертанта в бъдеще да публикува своите научни разработки не само в научното списание на факултета.

8. Заключение

Дисертационният труд на Илиян Георгиев го очертава като млад изследовател, със самостоятелно мислене и солидни познания в областта на морфологията и по специално проучване на слезката при кучето.

Достоинствата на дисертационния труд, публикационната активност, личният принос на докторанта и изпълнените изисквания за необходимите количествени и качествени критерии ми дават пълно основание да дам моята положителна оценка на представения дисертационен труд и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Илиян Стефанов Георгиев образователната и научна степен „ДОКТОР“ в област на висше образование 6. Аграрни науки и Ветеринарна медицина, професионално направление: 6.4. Ветеринарна медицина, научна специалност „Морфология“

1.08.2023 г.

Изготвил становището:

Гр. София

/доц. д-р Калин Христов/